

**UCHWAŁA NR/...../2023
RADY MIEJSKIEJ W IWANISKACH
z dnia.....2023r.**

**W sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie dla Gminy Iwaniska na lata 2023-2032**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023r. poz. 40) oraz art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. 2021 r. poz. 1249) uchwała się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Iwaniska na lata 2023-2032 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Iwaniska.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Iwaniska na lata 2023-2032

Konieczność opracowania **Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Iwaniska na lata 2023-2032** wynika wprost z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249).

Program ma stanowić podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które będą podejmowane w ramach gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dokument wyznacza cele i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do zniwelowania problemu przemocy w rodzinie w gminie oraz zminimalizować jego skutki.

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr...../...../2023
Rady Miejskiej w Iwaniskach
z dnia.....

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
DLA GMINY IWANISKA
NA LATA 2023 - 2032**

**Ośrodek Pomocy Społecznej
w Iwaniskach
ul. Rynek 3
27-570 Iwaniska**

Rozdział I

Informacje ogólne:

Rodzina w życiu każdego człowieka, kształtuje jego osobowość, system wartości, poglądy i osobowość. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Czy rodzina będzie prawidłowo funkcjonować zależy od wzajemnych relacji pomiędzy rodzicami opartymi na miłości i zrozumieniu. W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcji rodzina nie będzie w stanie prawidłowo realizować podstawowych zadań. Złamane zostaną reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny staną się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie często zwana przemocą domową może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, jest to zachowanie negatywne o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach rodzinnych istnieje od zawsze, to mówi się o niej mało, jakby nie była poważnym zaburzeniem i zagrożeniem rodziny, które często prowadzi do tragicznych skutków. Jest to zjawisko wynikające z działania człowieka, dokonywane przez jednego członka rodziny przeciwko pozostałym, jest ona intencjonalna - zmierza do osiągnięcia jakiegoś celu. Z reguły zaangażowane są w nią trzy podmioty:

ofiara przemocy - osoba doznająca przemocy w rodzinie

sprawca przemocy – osoba stosująca przemoc

świadek przemocy - osoba, która w sposób bezpośredni lub pośredni uczestniczy w sytuacji występowania przemocy.

Realizacja tego programu ma na celu kompleksową pomoc tym podmiotom.

Rozdział II

Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej;

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks karny;
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego;
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”.

Rozdział III

Zadania służb w zakresie pomocy rodzinie i ofiar przemocy

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie podejmowanie interwencji w środowisku wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie odbywa się zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty”, której założenie nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskiej Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminnych komisji do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Oświaty, Służby Zdrowia. W związku z powyższym każda z wyżej wymienionych instytucji ma własny zakres działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

• Pomoc Społeczna

Ustawa o pomocy społecznej mówi, że celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których sami nie są w stanie pokonać oraz zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Jedną z przyczyn udzielania pomocy społecznej jest występowanie w rodzinie przemocy. Pracownicy socjalni zajmują się bezpośrednim kontaktem i pomocą osobom potrzebującym, zgodnie ze wcześniej ustaloną rejonizacją. Pracownik socjalny ma za zadanie dokonać diagnozy i oceny potrzeb osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie; udzielić informacji o możliwościach uzyskania pomocy w tym psychologicznej, prawnej, socjalnej; zorganizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej w sytuacji złego stanu zdrowia osoby poszkodowanej; zapewnić schronienie osobie co do której

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032

istnieje podejrzenie że jest dotknięta przemocą w rodzinie (całodobowa placówka świadcząca pomoc, specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar pomocy w rodzinie). Pracownik socjalny podejmuje rozmowy z osobami, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy wobec najbliższych, dotyczące możliwości podjęcia leczenia lub terapii ;wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Ponadto pracownicy socjalni są członkami zespołu interdyscyplinarnego, grup roboczych współpracujących z Zespołem Interdyscyplinarnym. W sytuacji bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, lekarzem , ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i o umieszczeniu go w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, lub rodzinie zastępczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

• Służba Zdrowia

Głównym zadaniem służby zdrowia jest ochrona zdrowia pacjenta. Jednakże zjawisko przemocy domowej zalicza się do zakresu sytuacji objętych świadczeniami zdrowotnymi gdyż uszkodzenia zdrowia psychicznego, somatycznego są częstym skutkiem przemocy w rodzinie. Do zadań ochrony zdrowia należy:

1) udzielenie podstawowej pomocy medycznej oraz umiejętne przeprowadzenie rozmowy umożliwiającej rozpoznanie przemocy i pokierowanie osoby krzywdzonej do miejsc, gdzie może uzyskać pomoc. Do obowiązków pracownika ochrony zdrowia należy też wydanie zaświadczenia lekarskiego o doznanych obrażeniach i poinformowanie osoby krzywdzonej o miejscach i warunkach wystawienia obdukcji. Obdukcja jest wystawiana tylko przez uprawnionego lekarza sądowego. Jeżeli jest wystawiana na życzenie pacjenta jest płatna, bezpłatnie jest robiona jeśli zleci jej przeprowadzenie policja lub prokuratura. Obdukcja jest dowodem w sądzie. Również do obowiązków pracowników ochrony zdrowia należy powiadomienie organów ścigania gdy zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa (np. ślady ciężkiego uszkodzenia ciała, ślady wykorzystania seksualnego, itp.)

2) Po ujawnieniu przemocy lub powzięciu podejrzenia o przemocę w rodzinie pracownik ochrony zdrowia powinien:

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032**

- umieścić w dokumentacji pacjenta wpisu o objawach przemocy oraz wystawić bezpłatnie zaświadczenie o stanie zdrowia w związku z przemocą w rodzinie,
- przekazać informacje o przemocy położonemu (kierownikowi przychodni, ordynatorowi szpitala, pielęgniarce oddziałowej),
- uruchomić procedurę "Niebieskiej Karty" przewidzianą dla przedstawicieli ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie
- poinformować pacjenta o możliwościach uzyskania pomocy w związku z przemocą w rodzinie,
- w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia, bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy w rodzinie-wezwać policję,
- zgłosić na policję lub do prokuratury podejrzenie o możliwości popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie.

Gdy ofiarą przemocy jest dziecko:

- w tej sytuacji, gdy zachodzi konieczność natychmiastowego odizolowania dziecka, które jest ofiarą przemocy, należy wezwać policję.

• Policja

Do podstawowych zadań Policji należy między innymi ochrona życia i zdrowia ludzi.

Działania chroniące ofiary przemocy domowej podejmowane przez funkcjonariusza Policji zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa to:

- udzielanie osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udzielania pierwszej pomocy;
- wszczyna procedurę Niebieskiej Karty zgodnie z rozporządzeniem rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. oraz wzorów formularzy „Niebieska karta”;
- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego,
- przeprowadza , o ile to jest możliwe, z osobą wobec, której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowy w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje ona przemoc w rodzinie,

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032

- przeprowadzenie w miejscu zdarzenia w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowych w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,

- informuje osoby podejrzane o stosowanie przemocy w rodzinie o możliwości wzięcia udziału w programach terapeutycznych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, - bierze udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

• **Oświata**

Ustawa o systemie Oświaty zobowiązuje szkoły do wspomagania wychowawczej roli rodziny oraz zapewnienia opieki uczniom pozostającym w trudnej sytuacji życiowej. Rola szkoły w systemie ochrony dziecka jest znacząca. Nauczyciele mają możliwość regularnego obserwowania funkcjonowania dziecka oraz zmian w jego zachowaniu. Pedagog i psycholog szkolny ma możliwość zdiagnozowania sytuacji szkolnej i rodzinnej dziecka. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 roku życia jest ofiarą przemocy lub przestępstwa nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- przeprowadzić rozmowę z osobą doznającą przemocy, w warunkach gwarantujących jej bezpieczeństwo, swobodę wypowiedzi i poszanowania godności,

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach udzielania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i pomiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie że jest ofiarą przemocy w rodzinie,

- organizuje niezwłoczny dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,

- udziela informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym w formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. oraz wzorów formularzy „Niebieska karta”.

• **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032

W sytuacji gdy aktem przemocy towarzyszy spożywanie alkoholu GKRPAŚ podejmuje następujące działania:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy w rodzinie;

- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest ofiarą przemocy w rodzinie,

- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie że jest ofiarą przemocy w rodzinie,

- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach leczenia lub terapii i udział w programach oddziaływań korekcyjnoedukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011r. oraz wzorów formularzy „Niebieska karta”.

- **Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze**

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Oświaty ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,

- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętych przemocą w rodzinie, -

- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,

- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, których dochodzi do przemocy oraz efektów działań.

Na terenie gminy Iwaniska działa Zespół Interdyscyplinarny który liczy 8 osób w jego skład wchodzi; trzech pracowników socjalnych OPS w Iwaniskach, dzielnicowy z Komisariatu Policji w Opatowie, pedagog szkolny, kurator rodzinny pracujący przy Sądzie Rejonowym w Opatowie, przewodnicząca GKRPA w gminie Iwaniska, pracownik UMiG w Iwaniskach.

W roku 2022 odbyło się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i 8 spotkań grupy roboczej.

Rozdział IV

Diagnoza problemu przemocy w rodzinie w Gminie Iwaniska

W naszej gminie przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zbadania, ponieważ agresja ze strony osób najbliższych jest wstydliwie ukrywaną tajemnicą.

Wydawać by się więc mogło, że przemoc w rodzinach na terenie Gminy jest tylko zjawiskiem marginalnym. Jednak dane, jakie posiada Ośrodek Pomocy Społecznej, świadczą, że w każdym roku może nie znacząco, ale jednak wzrasta liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie doszło do wielu zmian, w szczególności legislacyjnych, które w znaczący sposób wpłynęły na modernizację działań ukierunkowanych na zatrzymanie przemocy domowej. Ostatnią istotną zmianą, która zapewnia bezpieczeństwo osobom doznającym przemocy jest możliwość żądania, aby sąd właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał członka rodziny stosującego przemoc do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Postanowienie o zobowiązaniu osoby stosującej przemoc w rodzinie do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazaniu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia będzie skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Istotną zmianą jest to, że to osoba stosująca przemoc musi niezwłocznie opuścić mieszkanie.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032**

Zmiany te znaczący sposób powinny przełożyć się na zmniejszenie zjawiska przemocy domowej ponieważ osoby stosujące przemoc będą musiały opuścić mieszkanie, a nie osoba doznająca przemocy jak w większości przypadków bywało.

Celem analizy zjawiska przemocy na terenie gminy Iwaniska jest zobrazowanie, jak na przestrzeni minionych 6 lat kształtowała się dynamika tego problemu.

Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w art. 9a ust. 2 wskazała podmioty, które zobowiązane są do stosowania procedury „Niebieskie Karty”. Podmiotami tymi są przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- 2) gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Policji,
- 4) oświaty,
- 5) ochrony zdrowia.

Szczegółowe zasady sporządzania Niebieskiej Karty zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” i wzoru formularza „Niebieskie Karty” (Dz. U. z 2011 r. Nr 209, poz.1245).

W okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2021 r. w gminie Iwaniska do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 85 Niebieskich Kart.

Dane te zostały przedstawione w tabeli nr 1.

Instytucja zakładają ca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
OPS	2	0	0	0	0	0	0
Policja	13	14	15	9	22	10	10
GKRPA	0	0	0	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0	0	0	0
Służba zdrowia	0	0	0	0	0	0	0
Razem	15	14	15	9	22	10	10

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032

Jak widać z powyższego zestawienia, instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” jest Policja. Na podstawie analizy powyższych danych zauważamy, iż coraz więcej osób ujawnia problem przemocy domowej, współpracuje z instytucjami w celu zatrzymania kryzysu i dąży do poprawy jakości swojego życia.

Z analizy dokumentacji „Niebieskie Kart” wynika, że:

- osobami doznającymi przemocy są głównie kobiety, a sprawcami mężczyźni;
- z przemocą często współwystępuje nadużywanie oraz uzależnienie od alkoholu.

Innym ważnym problemem Gminy Iwaniska związanym z przeciwdziałaniem przemocy domowej są:

- brak bazy lokalowej i mieszkań chronionych,
- brak możliwości izolowania sprawców przemocy,
- brak współpracy z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie
- niska świadomość społeczna,
- funkcjonowanie stereotypów na temat przemocy,
- wycofywanie przez pokrzywdzonych składanych informacji o akcie dokonanej przemocy w obawie przed reakcją sprawcy.

Rozdział V

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Iwaniska na Lata 2023-2032 zakłada realizację kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy jak i edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie ich agresywnych postaw i zachowań, a także edukację społeczności lokalnej w zakresie charakterystyki zjawiska przemocy w rodzinie oraz miejsc i form możliwej pomocy dla osób dotkniętych tym zjawiskiem lub będących jego świadkami. Program ten i jego realizację cechować musi systematyczność. Program dąży do rozwoju spójnego i wielopoziomowego systemu przeciwdziałania przemocy opartego o wyspecjalizowane zasoby instytucjonalne i ludzkie, pomiędzy którymi istnieje relacja współpracy. Elementami takiego systemu na poziomie lokalnym są pracownicy wszystkich instytucji z danego terenu zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, włączeni w proces niesienia pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc. Pomiędzy specjalistami i instytucjami istnieje współdziałanie i kooperacja we współpracy wypracowana jest i realizowana strategia pomocy rodzinie dotkniętej przemocą. Kolejną ważną

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032

kwestią jest interdyscyplinarność – działania na rzecz rodziny są planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych placówek, organizacji i instytucji. Kluczowe znaczenie ma praca zespołowa, współpraca oraz koordynacja działań jak i kompleksowe podejście do sytuacji w jakiej znajduje się rodzina dotknięta przemocą, poprzez tworzenie współpracy opartej o działanie Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Przemoc jest zjawiskiem złożonym wieloaspektowym (np. aspekty prawne, psychologiczne, moralne społeczne). Uwzględnienie różnych aspektów przemocy domowej pozwala na lepsze zrozumienie problemu. Efektywność- program zakłada realizację celów i kierunków działań, rozpoznanie zjawiska i jego lokalnych uwarunkowań, w drodze budowania i udostępniania współpracy pomiędzy instytucjami i specjalistami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Pozwala to na wypracowanie skutecznych i bardziej efektywnych rozwiązań.

Główne założenia do programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Iwaniska:

1. Najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary.
2. Nie ma usprawiedliwienia przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.
3. Nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka.
4. Nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej.
5. Podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest nieskuteczna.

Rozdział VI

Cele gminnego programu w Gminie Iwaniska:

1. Dostarczenie rzetelnej informacji o zjawisku przemocy, (jakie zachowania są przemocą, kto uczestniczy w przemocy).
2. Dostarczenie rzetelnej informacji o konsekwencjach stosowania przemocy przez sprawcę.
3. Poinformowanie zarówno osoby doznającej przemocy jak i osoby stosującej przemoc o możliwościach skorzystania z różnych form pomocy.
4. Systematyczne szkolenie kadry pracującej z rodziną, gdzie występuje przemoc.
5. Diagnoza sytuacji rodzinnej pod kontem bezpieczeństwa i potrzeb rodziny.
6. Udzielanie pomocy rodzinom i osobom, gdzie występuje przemoc.
7. Uruchomienie wszelkich procedur na rzecz dobra dziecka w tej rodzinie.
8. Pomoc rodzinom uwikłanym w przemoc domową .

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032**

9. Zapobieganie występowania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy wobec przemocy w rodzinie poprzez:

- Podnoszenie świadomości dotyczącej występowania przemocy

Adresaci: dzieci, młodzież, dorośli, rodziny, społeczność lokalna

Lp	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem, zajęcia pozaszkolne	- prowadzenie zajęć wychowawczych, - wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym spotkania integracyjne	- placówki oświatowe, - GKRPA
2.	Edukacja przedmałżeńska	- poradnictwo w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją i konfliktem	Kościół
3.	Wspieranie rozwoju nieagresywnych sposobów rozwiązywania konfliktów społecznych i rodzinnych	- promowanie mediacji, w tym mediacji rodzinnych - zajęcia wychowawcze dotyczące nieagresywnego rozwiązywania konfliktów	- OPS - punkt konsultacyjny - szkoły - Policja

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032**

- Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie, w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu	poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne i socjalne, praca socjalna, aktywizacja zawodowa, interwencja kryzysowa, realizacja systemu Niebieskiej Karty	- OPS, - służba zdrowia, - punkt konsultacyjny, - policja, - sądy, - prokuratura, - pedagog szkolny -PUP

2.	Ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę	11. odseparowanie sprawcy od ofiary, 22. zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną	- policja, sądy, prokuratura
----	--	--	---------------------------------

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE DLA GMINY IWANISKA NA LATA 2023 - 2032**

3.	Udzielenie wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu lub rodziny	11. udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub rodzinom dotkniętym przemocą, 22. udzielanie bezpiecznego schronienia dzieciom-ofiarom przemocy, 33. pomoc socjalna osobom dotkniętym przemocą	-Urząd Gminy, - OPS, - organizacje pozarządowe, -policja, sądy, prokuratura
4.	Działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Wszystkie zadania z katalogu zadań wymienionych w GPPiRPA, które wiążą się z przeciwdziałaniem przemocy u osób uzależnionych lub współuzależnionych	- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci: sprawcy przemocy

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator lub koordynator
1.	Działania edukacyjne	poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne,	punkt konsultacyjny, -wydział oświaty

Rozdział VII

Realizatorzy programu:

- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Powiatowa Policji w Opatowie,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Pedagodzy szkolni z terenu Gminy Iwaniska,
- Służby Kuratorskie przy Sądzie Rejonowym w Opatowie,
- Przedstawiciele służby zdrowia Gminy Iwaniska,
- Przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Rozdział VIII

Działania:

1. Szkolenia pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Zespołu interdyscyplinarnego w zakresie rozpoznawania zjawiska przemocy oraz świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej, (jak udzielać wsparcia, w jaki sposób kierować ofiarę przemocy do różnych instytucji, wzmocnienie konsekwentnych zachowań i postaw).

2. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach swojej działalności dokona analizy wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe pod kątem informacji o przemocy domowej. Z wynikami analizy zapozna pozostałych członków zespołu interdyscyplinarnego.

3. Przyjmowanie przez realizatorów programu wszystkich wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy wg schematu określonego w gminnym programie przeciwdziałania przemocy.

4. Tworzenie przez realizatorów programu własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy domowej, takich jak: notatki służbowe wynikające z obserwacji, rozmów z różnymi osobami, protokołów z rozmów z ofiarami przemocy domowej i członkami ich rodzin.

5. Prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty.

Rozdział IX

Przewidziane efekty realizacji Programu

1. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
3. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Zwiększenie zaangażowania społeczności w sprawy przeciwdziałania przemocy.
6. Zbudowanie systemu działań w zakresie pomocy rodzinom i osobom dotkniętym przemocą.
7. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy.
8. Zmniejszenie skali występujących w rodzinach dysfunkcji wynikających z przemocy.

Rozdział X

Termin realizacji 2023-2032

Rozdział XI

Sprawozdawczość

Sprawozdawczość z realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

Rozdział XII

Zasady finansowania Programu

Źródło finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie stanowią będą środki pochodzące z budżetu gminy.